

Kiválósági Központ az SZBK

Munkatársunktól

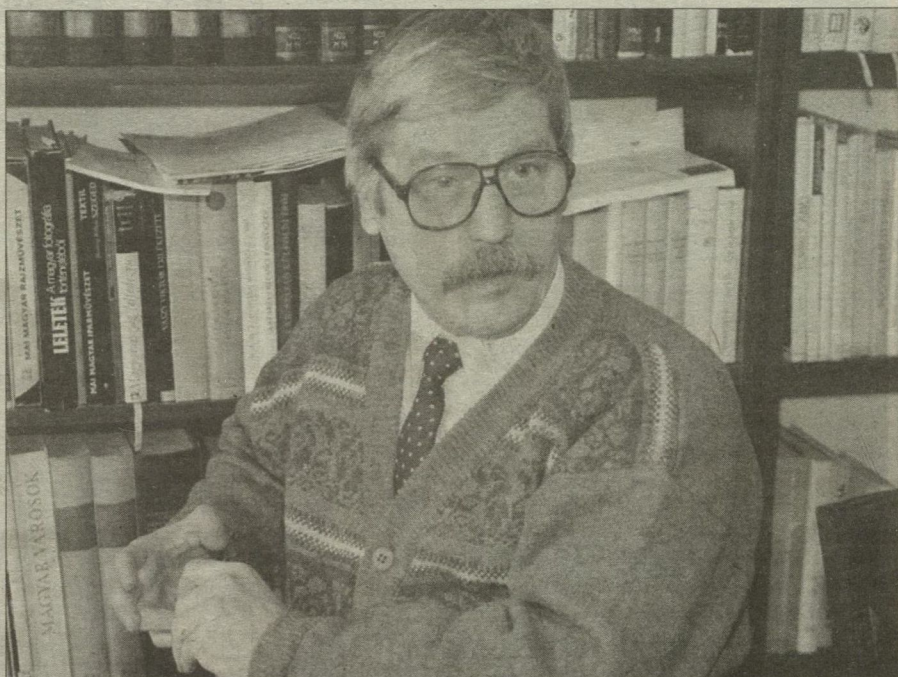
Az uniós csatlakozásra váró országok tudományos kutatóhelyei számára tavaly nyáron írt ki pályázatot az Európai Unió. A bírálók most hozták meg döntéseiket: 185 pályázó közül 34 kutatóhely munkáját találták támogatásra érdemesnek. Ebből hat magyarországi: a Collegium Budapest mellett öt akadémiai kutatóintézet, köztük a Szegei Biológiai Központ (SZBK) nyerte el a megtisztelt Kiválósági Központ címet és a vele járó 4 millió eurót. Az Európában már működő hálózatban a Kiválósági Központoknak magas követelményeket kell kielégíteni a tudományos eredmények, a hazai és nemzetközi kapcsolatok, a kutatásszervezési és -irányítási, valamint a gazdasági tevékenységük tekintetében, s

az értékelésnek az is szempontja, hogy munkájuk milyen mértékben szolgálja társadalmi céljait. A hat magyar kutatóhely sikerének híret tegnap jelentette be Budapesten Glatz Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, értékelve azt a nemzetközileg is kiemelkedő teljesítményt, amelyet a magyar tudomány műhelyei a romló infrastruktúra ellenére elérték. Magyarország a tudomány révén jelent meg először az Európai Unióban, s ez reményt ad, hogy a kutatásfejlesztés méltó, jelentősen megemelt költségvetési támogatásban részesül itt hon is – mondta Kroó Norbert, az MTA főtitkára. (Az SZBK sikeréről és az uniós anyagi támogatás felhasználásáról Dudits Dénes főigazgató interjúját a közeli napokban közöljük.)

Oda a liberális tabló? – avagy a „sok minden más...”**Simoncsicsnál az érték a mérték**

Fura egy liberális Simoncsics János. Nem a kemény pragmatista, hanem az oldot-

tobb lokálpatrióta fajtából való. Úgy véli: ebben a globalizált világban annyi új, sokszor káros hatás ér bennünket és gyerekeinket, hogy az ellen védekezniük kell. E negatív hatásokat kompenzálóknak kell hagyományaink pozitívumait, sajátosságaink értékeit és szépségeit hangsúlyozni. Egyébként is: ha a múltunkat nem ismerjük, a jelenünket sem értjük, nem is beszélve a jövőnkéről!

Simoncsics János, egy hagyományápoló liberális polgár. (Fotó: Schmidt Andrea)

Csökkenthető-e a kötbér?

J. L. szegedi olvasóink kérdésére válaszulva ezúttal **„A kötbér bírósági mérséklése”** fogalmat tisztázzuk rovatunkban. (Címünk: 6740 Szeged, Stefánia 10. A borítékra írják rá: „A jog asztala.”)

„...Szerződésben meghatározott túlzott mértékű kötbér esetén lehet-e a kötbér összegének nagyságát támadni, illetve vitatni?...”

A túlzott mértékű kötbér összegét a bíróság mérsékelheti. Ez a mérséklési jog a bíróságot a felek megállapodásától függetlenül megilleti. A bíróság akkor is mérsékelheti a kötbért, ha a felek ezt esetleg a megállapodásukban kizárták. Ebből következik az is, hogy az egész szerződés nem nyilvánítható érvénytelenné egymagában azért, mert a felek túlzott mértékű kötbért kötöttek ki.

A kötbér bírósági mérséklésének körében a bíróság a szolgáltatás értékének és a kötbér nagyságának összemérésén túl értéket a felróhatóság fokát is, amennyiben ez megállapítható. A bíróság, annak megállapítása

§ a jog asztala

érdekében, hogy indokolt-e a kötbér mérséklése, és ha igen, milyen mértékben, vizsgálja a szolgáltatás értékének és a kötbér mértékének arányát, a szerződésszegéssel okozott kár nagyságát, a szerződés kötöttségét, a szerződés kötöttségét, továbbá azt is, hogy volt-e reális alapja a teljesítésnek a szerződés megkötésekor. Vizsgálja a bíróság a jogosult esetleges szerződésszegő, a teljesítést késleltető magatartását, a jogosultnak a teljesítéshez fűződő érdekét, a kötelezett szerződésszegő magatartását, valamint azt, hogy a teljes kötbér kiszabása nem ró-e a szerződésszegő félre rendkívül súlyos terhet.

Amennyiben a szerződésszegés kizárólag a közreműködőnek róható fel, helye lehet a felet terhelő kötbér mérséklésének, illetve a fizetett és a kapott kötbér közötti különbözet áthárításának a közreműködőre.

Ifj. dr. Könczöl László

A legutóbbi önkormányzati ülésen Beck Zoltán szegedi képviselő interpellált a város Dégáz-részvényei eladásának ügyében. Több kérdést fogalmazott meg, egyebek mellett kifejtette, nem érti, miért kellett egy brókernek is bevennie az üzletbe, életszerűtlennek tartotta, hogy a vásárló csupán azért fizet lényegesen többet az eladóknak, mert rábeszéltek. Úgy vélekedett, az üzlet dokumentálása, lebonyolítása is hagyott kívánnivalót maga után, és nem érte, miért kellett a bizományos díjon túl egyéb juttatást is kifizetni a közvetítőnek.

A függetlenül jegyzett szociáldemokrata politikus, Beck Zoltán, aki egyébként pénzügyi szakember, lapunk érdeklődésére elmondta, hogy azért tett fel kérdéseket a legutóbbi önkormányzati ülésen a város vezetőségnek, mert az elmúlt két évben több olyan üzlet kötöttet, amelyben nagy összegeket vesztett az önkormányzat. Szerinte ilyen volt például a Pick-részvények eladása, az intézményhálózat átalakítása, a diákképzétek

A város, a részvények meg a bróker

Sok-e a 40 milliós sikerdíj?

„megreformálása” – bírságostól, és a sort a Dégáz-részvény értékesítése zárja. Bírálta az önkormányzati előterjesztéseket, amelyek esetenként nélkülözik a gazdasági alátámasztásokat, az alternatívákat. Százmilliósi üzleteknél illene az ellenzék támogatását is megnyerni egy döntéshez, amelyről később kiderülhet, hogy rossz, ám ennek esélye sokkal kisebb, és közösen vállalhatók a következmények is – vélekedett.

Lássuk, hogy Beck Zoltán szerint hol is sántít a dégázos ügylet! Tavaly novemberben a gazdasági alpolgármester, Timár László vitte a témát a közgyűlés elé, miszerint: vélteli ajánlat érkezett a részvények megvásárlására a tulajdonostól, a Gas De France-tól. A testület úgy döntött, hogy minimum 110 százalékos áron eladható a részvény-csomag, másrészt megbízták a jogi és ügyrendi bizottságot az adásvételi szerződés áttekintésével, az aláírással pedig a polgármestert, aki december közepén megbízott egy fővárosi befektetési társaságot az

üzlet lebonyolításával 0,45 százalék bizományos és 30 százalék sikerdíj fejében.

Január 21-én az ügyrendi bizottság már 2,5 százalékos a bizományos díjat tartalmazó szerződést hagy jóvá, ám később egy módosított változatot is. A végérvényes pedig: *a bróker részére az önkormányzat 39 millió 673 ezer forintot fizetett ki. Amit kifogásol Beck képviselő: az alaphírel ellentétben nem a Gas De France kereste meg az önkormányzatot, hanem fordítva, a polgármester felhatalmazás nélkül vont be a befektetési társaságot, a végző, módosított szerződést nem hagyta jóvá a bizottság, a több százmilliósi üzletben a levelezést nem iktatták, a jegyző nem szignálta a dokumentumokat. Ezen túl pedig életszerűtlennek tartja, hogy a „bróker kedvéért” 100 millióval többet tesz le az asztalra a francia cég. Beck Zoltán tömören így fogalmaz: – Az egész kísértetiesen hasonlít a Tocsik-ügyre.*

Bartha László polgármester elmondta, hogy a Dégáz részvényeit a várost, szeret-

„Az ember sokszínű, ilyen is, olyan is. Nem szeretem, ha beskatulyáznak – mondja Simoncsics. – *En egyszerre vagyok nép-nemzeti és keresztény és családcentrikus és polgár és szabadelvű és még sok minden más...*” Ezt az alapállást lakásuk is kifejezi, mert a népi bútorokkal és tárgyakkal díszített szoba mellett jól megfér a biedermeier szalon, meg a skandináv stílusú gyerekszoba.

Simoncsics soha nem volt párttag, de az első szabad választásokon ott láhattuk az önkormányzati választások előtt készült, a képviselőjelölteket fölmutató „liberális tablón”. Az okokról annyit mond, hogy *akit érdekel az öt körülvevő világ, az óhatatlanul politikáz. Átlagos szemlélődőből ő úgy lett aktívabb, hogy Lippai Pál – akivel a gyerekeik révén kötött ismeretséget és barátságot – fölkereste, vállalta a helyi képviselőséget. Így aztán a Fidesz és az SZDSZ közös csapatahoz, pontosan frakciójához tartozó képviselőként élte meg a rendszerváltás utáni első négy évét.*

A néptánctól az igazgatóságig

Munkatársunktól

Tösgyökeres szegedi, iskoláit is itt – a Juhász Gyula „gyakorlóban”, a Tömörkényben, majd a JATE jogtudományi karán – végezte Simoncsics János. Kedves időtöltése: a néptánc (volt). A diákevek után az egyetem kulturális előadója, majd 1978-tól a néptánccsitzál titkára lett. Amikor a kétévenkénti nemzetközi néptáncos találkozó rendezési joga a Bartók Béla Művelődési Központé lett, akkor – szakirányú tanfolyammal és negyedszázados gyakorlattal a háta mögött – Simon-

Sokan nem értik, és ő sem, hogy mi válhatta ki a két, korábban szövetséges párt közötti szembenállást: miért megbocsáthatatlan az, hogy az SZDSZ szövetség az MSZP-vel, s miért megbocsátható, hogy a Fidesz koalícióra lépett a kisgazdákkal? Bár tudjuk, a hatalomról szól a politikai játék, de ez értelme földolgozni elég nehéz.

Egyes körökben ma már szitokszónak számít a liberá-

csics János hivatalosan is népművelő lett. A művelődési intézményt 1998 óta igazgatja.

A helyi politizálással mint liberális próbálkozott: 1990-ben a Fidesz-SZDSZ listáról képviselő lett, 1998-ban – mint az SZDSZ jelöltjét – nem választották meg önkormányzati képviselőnek.

Nős, felesége tanárnő, három gyermekük a családi hagyományokat követi: a Simoncsics-gyerek is ugyanabba az általános iskolába jár, ahova régen az apjuk, a két nagyobbik pedig táncol is.

lis, holott Simoncsics János számára ez most is ugyanazt jelent, mint korábban: a személy szabadságának kiteljesedését (egészen addig, míg másét nem sérti); a gondolat szabadságát; a törvények követését, a szellemi értékek megbecsülését. Ezen értékeket azonban nehéz volt aprópenzre váltani!

Simoncsics úgy gondolta, hogy Szegeden, a kulturális és egyetemi központban, az is-

kolavárosban, a régióközpontban kiemelten kezelhető (és kezelendő) a szellemi javak. Családi elbeszélésekből tudja, milyen lehetőségeket engedett el a város korábban: az Eckféle balett Pécssett lett világhírű, ahogy a naiv múzeum sem Szegeden, hanem Kecskeméten valósult meg. Ezért arra készült Simoncsics, hogy a kulturális bizottság elnökeként a művészeti és kulturális értékek közvetítője, ápolója

lehet. Saját eredményei között tartja számon, mert hangsúlyos szerepe volt abban, hogy önálló tagozattá lehetett a kortárs balett. A régi zsinagóga felújítása is akkor kezdődött, s az általa vezetett bizottság döntött úgy, hogy az épület kulturális célokra szolgáljon. A szabadtéri monstrum nézőterének elbontásáról is akkor döntöttek. Nagy sikernek tartja, hogy a Bartók Művelődési Központ épületét (annak jó részét) visszaszereztek, így megmaradt a közművelődésnek.

„Nem ilyen lovat akarom!” – mondhatja Simoncsics is, azokkal a társaival egyetemben, akik az első négy év, a képviselőség után visszavonultak a munkahelyi szakmai és családi körbe. Azok: a „túlpártosodás” és a „túlpolitizáltság”. Simoncsics szerint az önkormányzatban helyet foglaló képviselő célja közös, csak az ehhez vezető út mikéntjéről lehetne (és kelene) vitázniuk.

Sajnos az önkormányzatilag elve 1990 óta fokozatosan kopik. A civil szféra vélemény nyilvánítása visszasoportulóban, a szakmaiság halványulóban van: nincsenek már szakértők a bizottságokban, mint korábban, kisebb a szerepük a szakmai szervezeteknek a döntés-előkészítésben, dominál a frakcióakarat és a pártfegyelem. Az önkormányzatok anyagi függősége egyre nagyobb a központi költségvetéstől, amit jelez az is, hogy a személyi jövedelemadó helyben maradó része 50-ról 5 százalékra csökkent. Halványul az eredeti elv is, hogy a dolgok ott döljenek el, ahol a „rávalót” az adózó polgárok megtermelik.

Reménykedni – Simoncsics szerint – a mai gyerekek jelentette nemzedékben lehet. Ők talán már mindenféle régi beidegződéstől mentesen, racionálisabban fognak politizálni.

Ujszászi Ilona

kutyavilág**Állatok - „létszámon felül”**

Kedves Olvasóink! **La-punkban Kutyavilág címmel olyan új rovatot indítottunk, melynek célja: segíteni az ember leghűségesebb társán, megtenni érte mindent, ami tőlünk telik. Nem tudunk pénzt adni, nem építhetünk kutyamenhelyet. Mindössze segítséget kérhetünk azoknak a négylábúaknak, amelyek sorsa – Önök nélkül – a biztos pusztulás lehet.**

Szabó Gábor Viktória sándorfalvi olvasónk – neki magának is három kutyája van – felajánlotta segítségét a gazdát kereső négylábúak megmentésében. Leveleiben a következőket írja: „Kár, hogy az újságban megjelenés, anyagi segítséget adó emberek nem tudnak egymásra találni és menhelyre létrehozni. Sokan havonta felajánlanak egy bizonyos összeget – köztük én is.” Állatbarát olvasónk szerint a felesleges túlszaporodást meg lehetne előzni azzal, ha ivartalanítanak az állatokat. A „létszámon felüli” kutyák ugyanis előbb vagy utóbb az utcán kötnek ki. A gondolathoz csatlakozott Seres Zoltán állatvédő. Mint ír-

ja, a hobbiállat tenyésztéssel (szaporítással) foglalkozó emberek évente sokkal több kiskitányt „termelnek”, mint amennyire hazánkban szükség lenne. „A tisztességes lakosok általi fellevevőpiac nem elégíti ki az eladók igényeit. Nem marad más hátra, illegális zugárusok, exportörök kezébe kerülnek az állatok. Senki sem fizet adót, járulékokat. Sokan élnek ebből, természetesen feketén. Haszna csak a károkozóknak, meg a körré épült rendszernek van.”

Majd így folytatja: „Az igazán állatbarát számára nem elsődleges az állat fajtája, címmere, ára, hanem a belső tulajdonság, a hűség a mérvadó. Jelenleg, aki a halál előtt kíván egy kiskitányt megmenteni, annak kemény pénzeket kell fizetnie. A gyeppmesteri telep működése is sikeresebbé válhatna, ha a médiumok folyamatosan informálnák a lakosokat a bevitt kiskitányokról, a kimenekítési lehetőségekről.” Szerinte a kóbor állatok helyzetét még a régen áhitott kutyamenhely sem tudná megoldani. Igazi eredményhez emberek összefogása vezetethető.

Fekete Klára